

Nummer 11 2024

Sveriges ekonomi

Statistiskt perspektiv

Fortsatt svagt
konjunkturläge

Snabbare statistik över
hushållens konsumtion

SCB

Innehåll

Månadsöversikt september 2024	3
Läget i ekonomin	4
Fortsatt svagt konjunkturläge	4
Fördjupning	9
Snabbare statistik över hushållens konsumtion	9
Internationell utblick	16
Stora budgetunderskott i USA.....	16
Indikatorer för Sverige, EU och USA	17

Om Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv

Det huvudsakliga målet med tidskriften är att ge en helhetsbild över ekonomin utifrån den ekonomiska statistiken. Detta kompletteras med fördjupningar inom olika områden samt en internationell utblick.

Publicering sker månadsvis, med ett uppehåll i juli.

Vi tar gärna emot synpunkter och kan hjälpa till med att ta fram data vid behov. Kontakta oss via e-post på ekstat@scb.se.

[SCB:s konjunkturklocka finns här](#). Den ger en interaktiv presentation av konjunkturläget och riktningen i den svenska ekonomin.

Fler diagram med [konjunkturindikatorer finns här](#).

Månadsöversikt september 2024

Indikatorer	Jämfört med föregående månad (procent) ¹⁾	Jämfört med motsvarande månad föreg år (procent) ²⁾	Jämfört med föregående månad	Jämfört med motsvarande månad föreg år
BNP-indikator månad	-0,4	0,1	⊖	●
Näringsliv				
Näringslivets produktion	1,1	2,4	⊕	⊕
Industrins produktion	1,2	-1,0	⊕	⊖
Industrins ordergång	-3,6	-5,7	⊖	⊖
Tjänsteproduktion	0,3	2,6	⊕	⊕
Handel och konsumtion				
Hushållens konsumtion	-0,3	0,1	⊖	●
Detaljhandelns försäljning	-0,1	2,7	●	⊕
Utrikeshandel				
Varuexport ³⁾	-0,4	-8,7	⊖	⊖
Varuimport ³⁾	0,1	-8,0	●	⊖
Priser				
Konsumentpriser (KPIF)	0,3	1,1	⊕	⊕
Producentpriser	-1,8	-2,3	⊖	⊖
Arbetsmarknad				
Sysselsättningsgrad ⁴⁾	0,0	-0,6	●	⊖
Arbetslöshetstalet ⁵⁾	0,0	0,5	●	⊖
Arbetade timmar ⁶⁾	-0,1	-1,5	●	⊖

1) Kalenderkorrigerat och säsongrensat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

2) Kalenderkorrigerat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

3) Löpande priser, okorrigerat. Månadsförändring avser trend.

4) Sysselsättning som andel av befolkningen 15–74 år. Förändring i procentenheter. Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på originalvärden.

5) Arbetslöshet som andel av arbetskraften 15–74 år. Förändring i procentenheter. Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på originalvärden. Symboler anges med omvänt tecken.

6) Arbetade timmar 15–74 år (inklusive sysselsatta utomlands). Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på kalenderkorrigerade data.

Symbolerna betyder:

⊕ Ökning (Förändringstal högre än 0,2 procent)

● Oförändrat (Förändringstal -0,2–0,2 procent)

⊖ Minskning (Förändringstal lägre än -0,2 procent)

Läget i ekonomin

Fortsatt svagt konjunkturläge

Det ekonomiska läget var fortsatt svagt i september. BNP-indikatorn minskade både under september och för tredje kvartalet som helhet. Arbetslösheten fortsatte upp men en ljusglimt var att produktionen inom näringslivet steg i september.

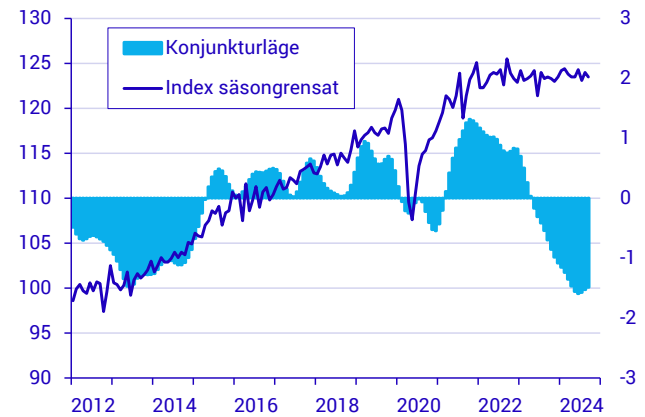
Konjunkturen är fortsatt svag, även om ett par indikatorer i SCB:s konjunkturklocka visar på en något mer positiv utveckling än tidigare under året. Sedan ett par månader tillbaka befinner sig BNP-indikatorn i återhämtningsfasen i konjunkturklockan. Det beror på att den kortsiktiga trenden vänt svagt uppåt men det är fortfarande en bit ifrån ett normalt konjunkturläge.

”Jämfört med samma period i fjol råder i princip nolltillväxt”

Den månadsvisa BNP-indikatorn minskade med 0,4 procent i september, jämfört med månaden innan. Jämfört med samma period i fjol råder i princip nolltillväxt. Detsamma gäller för de preliminära BNP-siffrorna för kvartalet som både jämfört med föregående kvartal och år rör sig i sidled.

Konjunkturen är fortsatt svag

BNP-indikatorn. Index 2011=100, säsongrensade månadsvärden (vänster). Konjunkturläge=den kortsiktiga trendens avvikelser från den långsiktiga trenden, standardiserat med medelvärde=0 från januari 2000 (höger)

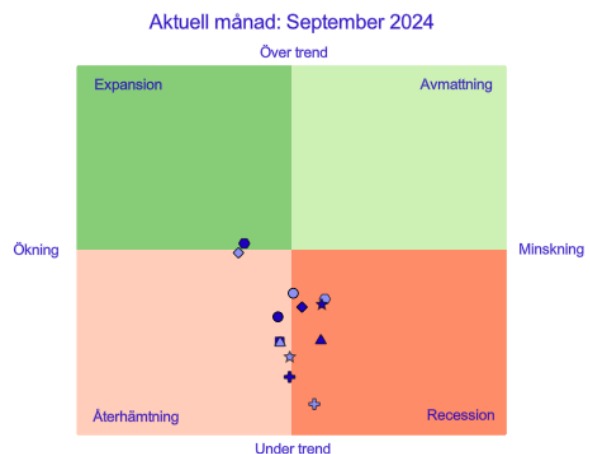

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Sex indikatorer i återhämtningsfasen

Fler indikatorer har under de senaste månaderna rört sig från recession till återhämtning. I september visar konjunkturklockan att sex indikatorer befinner sig i återhämtningsfasen, bland annat näringslivets produktion, arbetade timmar och hushållskonsumtion.

Detaljhandeln med sällanköpsvaror långt under trend

- A1 – BNP-indikator månad
- B1 – Näringslivets produktion
- ⊕ C1 – Hushållens konsumtion
- ◆ D1 – Nyregistrerade personbilar
- ▲ E1 – Varuexport
- ★ F1 – Sysselsättning
- ◆ G1 – Näringslivets efterfrågan
- A2 – BNP kvartal
- B2 – Industrins ordergång
- ⊕ C2 – Detaljhandel sällanköpsvaror
- D2 – Nyregistrerade lastbilar
- ▲ E2 – Varuimport
- ★ F2 – Arbetade timmar
- ◆ G2 – Hushållens konfidensindikator

Några indikatorer som fortsatt befinner sig i recessionsfasen är sysselsättning, varuexport och näringslivets efterfrågan. Dystert är det för detaljhandeln med sällanköpsvaror som förutom att befinna sig i recession också är långt under den långsiktiga trenden.

Konjunkturklockan

SCB:s konjunkturklocka består av 14 ekonomiska indikatorer, varav 13 uppdateras månadsvis och en uppdateras kvartalsvis.

Konjunkturläget beräknas genom att skatta den kortsiktiga trendens avvikelse från den långsiktiga trenden.

Här kan du läsa mer om [SCB:s konjunkturklocka](#). Där finns bland annat en utförlig metodbeskrivning.

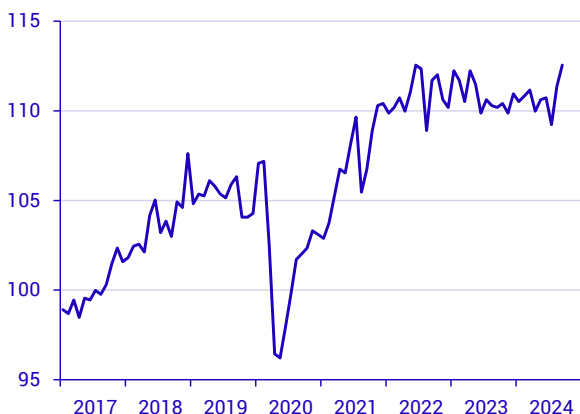
I [visualiseringsverktyget](#) kan man följa hur de olika indikatorerna rör sig över tid. Under en konjunkturcykel rör de sig ett varv i konjunkturklockan och passerar då fyra konjunkturfaser.

Industrin steg i september

Produktionen i hela näringslivet steg i augusti och fortsatte upp i september. Det innebar att det tredje kvartalet visade på en uppgång efter fyra kvartal i rad med negativ utveckling. Industrin hade högst tillväxt, men även bygg och tjänstesektorn visade en positiv utveckling i september.

Stark produktion i näringslivet i augusti och september

Produktionsvärdeindex 2017=100, säsongrensade värden

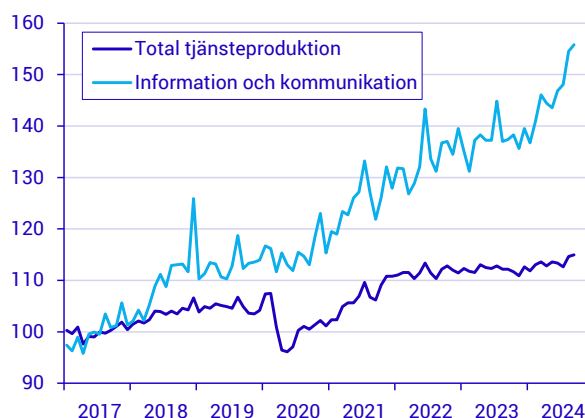

Källa: Produktionsvärdeindex (SCB)

På tjänstesidan har informations- och kommunikationsbranschen gått starkt det senaste året med en positiv årsutveckling 14 månader i rad. På industrisidan visar industrin för elapparatur höga produktionssiffror två månader i följd efter ett svagt resultat i juli 2024.

Informations- och kommunikationsbranschen har gått starkt

Produktionsvärdeindex 2017=100, säsongrensade värden

Källa: Produktionsvärdeindex (SCB)

Några branscher har det kämpigare. Motorfordonsindustrin minskade med 9 procent i fasta priser jämfört med samma period året innan. Även kemi- och läkemedelsbranschen som har haft en kraftig tillväxt sedan 2018 har tappat fart det senaste året. I september föll produktionen med 4 procent.

”Industrin hade högst tillväxt, men även bygg och tjänstesektorn visade en positiv utveckling i september”

Industrins ordergång sjönk i september. Nedgången syntes både på hemmamarknaden och exportmarknaden. Ordergången är dock på högre nivåer än i början av 2024.

Byggbranschen fortsatte upp något i september efter en stark augustimånad. Detta efter en tydlig nedåtgående trend sedan slutet av 2022 då produktionskostnaderna skenade, efterfrågan minskade och bostadsbyggandet stannade av. Produktionen är dock fortsatt på låga nivåer.

Hushållskonsumtion på fortsatt låg nivå

Hushållskonsumtionen är i september fortsatt lägre än före inflationsuppgången i början av 2022. September visade på en något svagare konsumtion än augusti men i linje med de senaste tre åren.

Hushållskonsumtionen föll något i september

Hushållens konsumtionsindikator, fasta priser, index 2017=100, säsongrensade månadsvärden

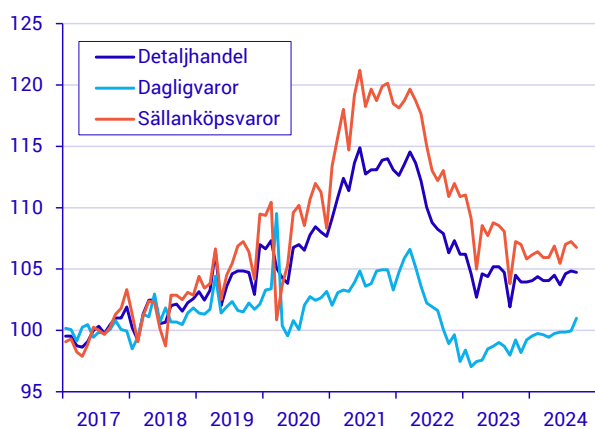

Källa: Omsättning inom tjänstesektorn (SCB)

Något som drog ner hushållskonsumtionen i september var möbler samt hotell- och restaurang som båda backade. Möbelkonsumtionen har precis som klädkonsumtionen nedprioriterats av hushållen under de tajtare budgetramarna under de senaste åren.

Konsumtionen i dagligvaruhandeln steg i september

Försäljning inom detaljhandeln, fasta priser, index 2017=100, säsongrensade månadsvärden

Källa: Omsättning inom tjänstesektorn (SCB)

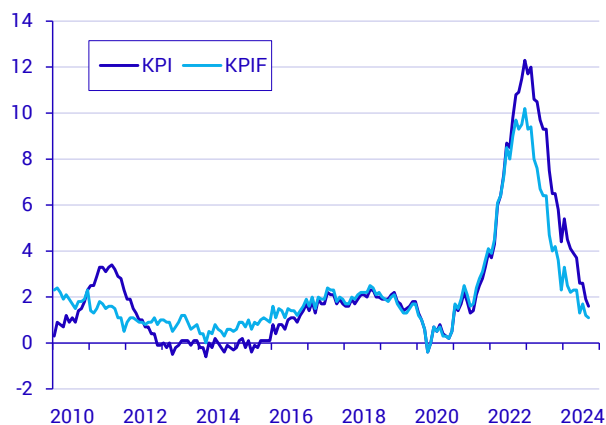
Dagligvaruhandeln har visat en positiv trend sedan början av 2023. I september 2024 steg dagligvaruhandeln med 1 procent och volymerna var för första gången sedan 2022 över 2017 års konsumtion. Sällanköpsvaruhandeln visade däremot en liten nedgång i september.

Lägre inflation ledde till räntesänkning

Inflationen fortsatte ner i september och årstakten för både KPI och KPIF låg med god marginal under 2 procent. Mot bakgrund av den låga inflationen samt den svaga ekonomiska tillväxten beslutade Riksbanken vid sitt senaste möte att sänka styrräntan från 3,25 procent till 2,75 procent.

Inflationstakten fortsatte ner i september

Konsumentprisindex (KPI) och konsumentprisindex med fast ränta (KPIF). Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Källa: Konsumentprisindex (SCB)

Företagen amorterar mer än hushållen

Hushållens skulder fortsätter att öka, men i långsam takt sett i ett historiskt perspektiv.

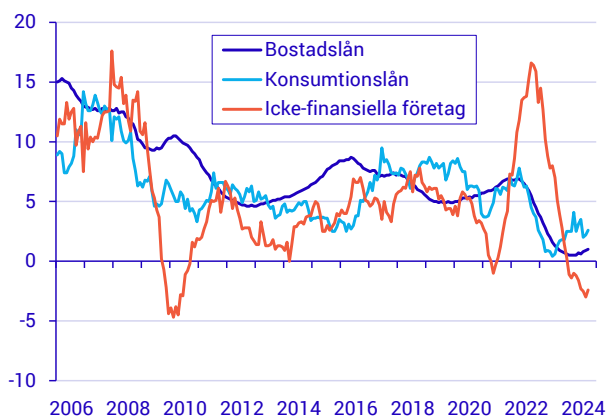
Konsumtionslånen, som utgör en mindre del av lånen än bostadslån, hade en genomsnittlig årlig tillväxt under 2023 på 1,4 procent. I år har den genomsnittliga tillväxten, så här långt, stigit med en procentenhet till 2,4 procent. September ligger något över genomsnittet medan hushållen både i juli och i augusti var mer återhållsamma med konsumtionslånen.

”Hushållens skulder fortsätter att öka, men i långsam takt sett i ett historiskt perspektiv”

Bostadslånen, som i genomsnitt har en lägre ränta än konsumtionslånen, har haft en lugn tillväxt under 2024. Från en tillväxt på 0,4 procent i vintras hade bostadslånen en tillväxt i årstakt i september på 1,0 procent. För att underlätta för hushållen att kliva in på bostadsmarknaden föreslog en av regeringen utsatt utredning i november att lätta på både amorteringskravet och bolånetaket. Regleringar som sedan 2010 satts in i omgångar i syfte att dämpa den höga lånetillväxten.

Tillväxttakten på bostadslån på väg upp igen

Monetära finansinstituts utlåning, årlig tillväxt, procent

Källa: Finansmarknadsstatistik (SCB)

Till skillnad mot hushållen fortsatte företagen att minska sina skulder och lånestocken var i september 2,4 procent lägre än motsvarande månad i fjol. Samtliga månader under 2024 visar på negativ tillväxt. Det var under perioden med hög inflation som företagslånen ökade kraftigt. Tillväxttakten låg under fjärde kvartalet 2022 på 16 procent i årstakt vilket var i nivå med december 2007, strax innan finanskrisen.

"Bolåneräntorna har fallit under året"

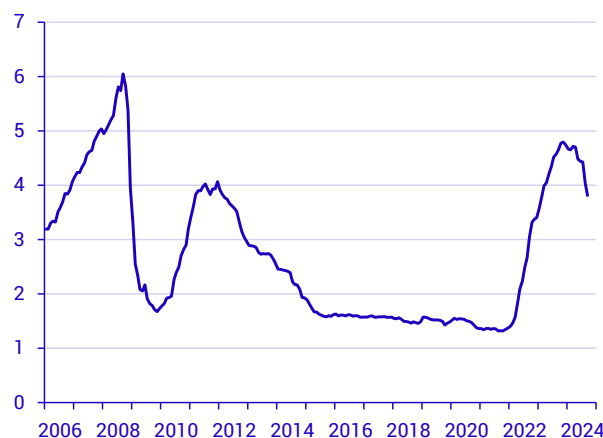
Räntorna fortsatte ner

Bolåneräntorna har fallit under året. Den genomsnittliga tremånadersräntan på nya avtal låg i september på 4,2 procent. Det är en nedgång med 0,7 procentenheter på tio månader. För de hushåll som tecknade lån på längre löptider var räntorna ännu lägre. Bundna bolåneräntor med bindningstid på över ett år kunde i augusti och september tecknas till under 3 procent. Det viktade genomsnittet för

nya och omförhandlade bolån var i september på 3,8 procent. Det är en nedgång med 1 procentenhet på bara fyra månader.

Lägre bolåneräntor de senaste månaderna

Hushållens bolåneräntor i MFI, nya och omförhandlade avtal, procent i genomsnitt

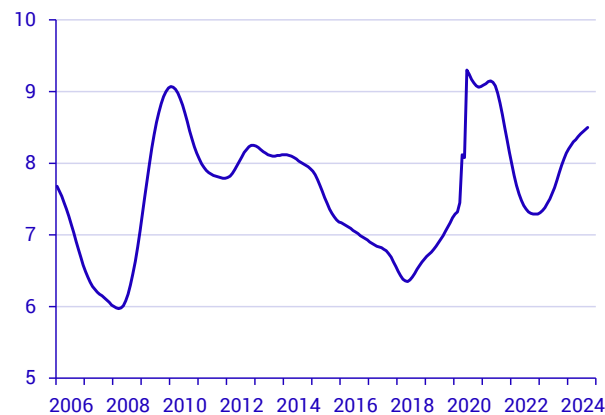
Källa: Finansmarknadsstatistiken (SCB)

Svag arbetsmarknad

De positiva signaler som syntes på arbetsmarknaden i augusti raderades ut i september. De nya utjämnade månadsvärdena visar att arbetslösheten fortsatte upp samtidigt som sysselsättningsgraden fortsatte ner. Arbetslösheten låg i september på samma nivå, 8,5 procent, som i oktober 2021. Däremellan var arbetslösheten som lägst under hösten/vinter 2022 då den bottnade på 7,3 procent.

Arbetslösheten fortsätter uppåt

Procentuell andel arbetslösa av arbetskraften, 15–74 år (Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete). Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

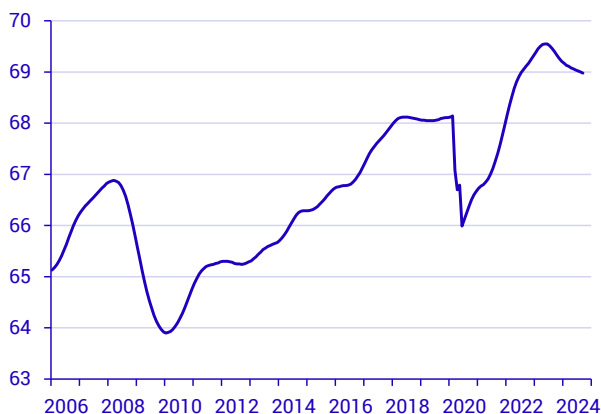

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (SCB)

Sysselsättningsgraden, andelen sysselsatta av befolkningen, har minskat under det senaste året och befann sig i september på 69,0 procent. Det är en nedgång från juni i fjol då sysselsättningsgraden låg på historiskt höga 69,6 procent.

Sysselsättningsgraden fortsätter att minska

Procentuell andel sysselsatta av befolkningen, 15–74 år. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

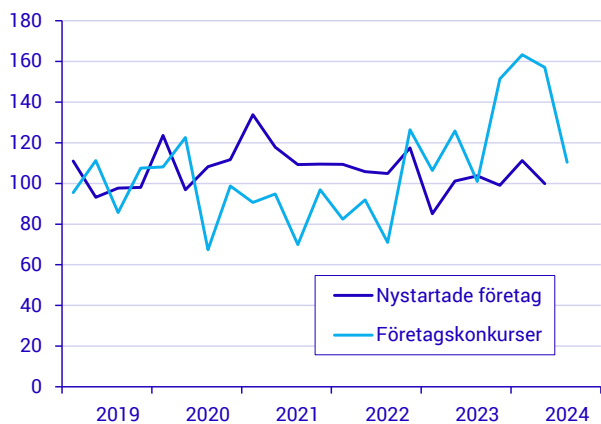
Källa: Arbetskraftsundersökningarna (SCB)

Färre antal konkurser under tredje kvartalet

De senaste fyra kvartalen har antalet företagskonkurser varit högt. Från fjärde kvartalet 2023 till andra kvartalet 2024 var konkurserna mer än 50 procent högre än indexåret 2019 för att sedan under tredje kvartalet 2024 falla ner till tidigare nivåer. Under augusti minskade antalet företagskonkurser medan september visade på ovanligt många konkurser.

Antalet företagskonkurser minskade efter tre tuffa kvartal

Antal helt nybildade eller återupptagna företag efter att ha varit vilande i minst två år samt antal företag i konkurs, kvartalsstatistik, index 2019=100

Källa: Tillväxtanalys

Antalet nystartade företag har gått i motsatt riktning mot antalet företagskonkurser. De steg i stället efter pandemin för att mattas av i början av 2023 och antalet nystartade företag låg under andra kvartalet 2024 i nivå med 2019, på 16 700.

Kontaktpersoner: Caroline Ahlstrand 010-479 43 33 och Frida Olsson 010-479 42 14

Fördjupning

Snabbare statistik över hushållens konsumtion

SCB planerar att från och med 2025 publicera veckostatistik över hushållens konsumtion med transaktionsdata från kort som huvudsaklig källa. Kortdata visar hushållskonsumtion i detalj och med stor aktualitet. Utifrån senaste data syns ännu ingen tydlig vändning i konsumtionen.

Sveriges ekonomi, eller kanske mer specifikt den svenska betalningsmarknaden, är högt digitaliserad och öppnar upp för möjligheten att fånga försäljning och konsumtion på ett enkelt och korrekt sätt. Tillgången till transaktionsdata gör det dessutom möjligt att sammanställa statistik både snabbare och mer frekvent än vad SCB gör idag.

SCB bedriver för närvarande ett EU-finansierat projekt med syftet att ta fram veckovis statistik över hushållens konsumtion. I huvudsak kommer statistiken att bygga på data över korttransaktioner. Redan idag samlar SCB in data från ett antal kortinlösare och förhoppningen är att fler betalningsaktörer ska börja lämna uppgifter. I ”Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv” nummer 4 2023 går det att läsa mer om kortdata som huvudsaklig källa för att skatta hushållskonsumtionen.

Från och med 2025 kommer den nya veckovisa statistiken att publiceras. Publiceringen kommer dock att ske innan alla beräkningsmetoder och modeller är fullt utvecklade och statistiken ska därför ses som statistik under uppbyggnad. Metoden för hur statistiken framställs kan alltså komma att ändras under kommande år. Denna artikel beskriver vilka datakällor statistiken baseras på, vilka konjunkturindikatorer SCB tänker publicera samt vilka utmaningar och svårigheter statistikframställningen medför.

Stor del av konsumtionen betalas med kort

En stor del av värdet av det som köps i Sverige kan skattas med hjälp av transaktionsdata från kortinlösare eller kortutgivare. År 2023 uppgick transaktionsvärdet från kortinlösarna som avser hushållskonsumtion till 1 288 miljarder. Det var nära hälften av den ändamålsfördelade hushållskonsumtionen enligt nationalräkenskaperna (NR). Korttransaktionsdata är alltså en bra indikator för att skatta hushållens konsumtion även på veckobasis. Högfrekvent statistik, som veckostatistik, är däremot behäftad med större osäkerhet än exempelvis kvartals- och årsstatistik.

Resterande delar av hushållskonsumtionen kommer delvis att skattas utifrån det som här kallas fakturaköp. Fakturaköpen, som bland annat inkluderar konsumtion kopplat till boende och bilar står också för en betydande del av konsumtionen i Sverige medan kontantbetalningarna är desto mindre.

Transaktionsdata från kortinlösare fångar nära hälften av hushållens konsumtion

Hushållskonsumtion enligt uppgifter från kortinlösare och NR. Löpande priser, miljarder kronor och utveckling i procent

	2023	2022	Utveckling (procent)
Transaktionsdata (kortinlösare)	1 288	1 196	5,8
Fakturaköp	1 026	998	2,8
Kontantskattning	143	139	3,5
Summa (ovan)	2 458	2 333	4,4
Ändamålsfördelad konsumtion enligt NR	2 698	2 599	3,8
Differens	240	266	

Anmärkning: Värdet för fakturaköp har skattats utifrån SCB:s nationalräkenskaper. Ändamålsfördelade konsumtionen i NR publicerad i augusti 2024

Källa: Nationalräkenskaperna och egna beräkningar (SCB)

Transaktionsdata innehåller flera variabler

Den veckovisa statistiken kommer i huvudsak att baseras på dagsdata från kortinlösare. Statistiken belyser det som i NR kallas den ändamålsfördelade konsumtionen och innehåller därmed utländska besökares konsumtion i Sverige men inte svenskers köp i utlandet. Kortinlösendata täcker i dagsläget cirka 82 procent av det totala transaktionsvärdet från kortinlösare och innehåller bland annat information om:

- transaktionsdag
- bransch (Merchant Category Code, MCC)
- transaktionsvärde
- antal transaktioner
- köp eller retur
- fysisk handel eller e-handel

Fler leverantörer är dock på gång att lämna data. För att kunna redovisa branschstatistik har en koppling gjorts mellan MCC, som klassificerar ett företag till en bransch efter vilken typ av vara eller tjänst som företaget säljer, och Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI). I de flesta fall är det enkelt att göra denna koppling, men i vissa fall kan en MCC-kod bestå av två eller flera SNI-koder. Det är också viktigt att komma ihåg att företagets MCC-kod har satts av kortföretagen och inte av SCB. Det kan innebära att ett och samma företag kan erhålla

en SNI-kod i den veckovisa statistiken som skiljer sig från den som finns i SCB:s företagsregister.

All konsumtion kan inte mätas med transaktionsdata

Data från kortinlösarna täcker, som tidigare nämnts, inte alla delar av hushållskonsumtionen. För tre poster som är av stor vikt (i tabellen ovan benämnt fakturaköp) håller modeller på att utvecklas för att skatta konsumtionen. Dessa poster är boende, energi samt konsumtion av personbilar.

Boendekonsumtionen kan i sin tur delas upp i tre delar: Kallhyra, energi och uppvärmning samt underhåll och reparation. Den delen av boendekonsumtionen som avser hyran skattas i den månatliga indikatorn över hushållens konsumtion utifrån antalet färdigställda flerbostadshus och småhus. Då dessa uppgifter inte finns på dags- eller veckobasis måste denna utgiftspost modellberäknas. Eftersom boendeposten är trögrörlig kommer en enklare framskrivningsmodell användas som sedan fördelas ut på dag.

Hushållens el- och fjärrvärmeanvändning kommer att skattas med hjälp av den viktade dygnsmedeltemperaturen. Indata är dygnsmedeltemperaturen per mätstation där varje mätstation tilldelas en vikt utifrån befolkningsstatistiken. Samma metod används i månadsindikatorn där månadsmedeltemperaturen används i modellskattningen. El- och fjärrvärmeanvändning korrelerar starkt med utomhustemperaturen. Den tredje posten inom boendekonsumtionen, underhåll och reparation, fångas via kortdata.

Nybilskonsumtionen kommer att skattas med hjälp av antalet nybilsregistreringar av hushållen per dag. Modellen är en förenkling av den beräkning som görs när hushållskonsumtionen skattas i NR. Konsumtionen av begagnade bilar kommer att skattas utifrån företagets nybilsregistreringar.

Avsaknad av prisstatistik försvårar fastprisberäkningen

En utmaning för veckovis statistik är fastprisberäkningen. Prisstatistik finns på månadsbasis, men inte på dags- eller veckobasis.

Vidare finns inte den månatliga prisstatistiken tillgänglig när en aktuell vecka ska beräknas. Prisindexen som används i den månatliga hushållskonsumtionsstatistiken kommer skrivas fram på månadsbasis med hjälp av enklare modeller. De framskrivna månadsprisindexen används sedan för samtliga dagar i den aktuella månaden.

SCB:s erfarenheter av prisprognoser är att i tider då priserna inte förändras så mycket träffar prognoserna utfallet relativt väl. Vid större förändringar i priserna är prognoserna sämre och de är särskilt dåliga vid tvära kast. När faktiska priser finns tillgängliga kommer den veckovisa statistiken att revideras.

Veckostatistiken måste även säsongrensas

En annan utmaning med veckovis statistik är jämförelser mellan olika perioder. Exempelvis jämförs månadsstatistik med samma månad föregående år. Då det gäller veckostatistik är detta inte helt trivialt eftersom ett år kan bestå av 52 eller 53 veckor, vilket innebär att det kan bli en förskjutning i vilken vecka man ska jämföra med. I likhet med månadsstatistik kan även helgdagar såsom påsk infalla vid olika tidpunkter vid olika år.

För månadsstatistiken har SCB utvecklat modeller för kalenderkorrigerande och säsongrensning för att hantera effekten av dessa olikheter. Projektet tittar för tillfället på metoder för säsongrensning av veckostatistiken för att kunna ge en rättvis bild av utvecklingen. Sannolikt kommer inte dessa metoder att finnas på plats när statistiken börjar publiceras under 2025.

Vilka konjunkturindikatorer kan man ta fram från transaktionsdata?

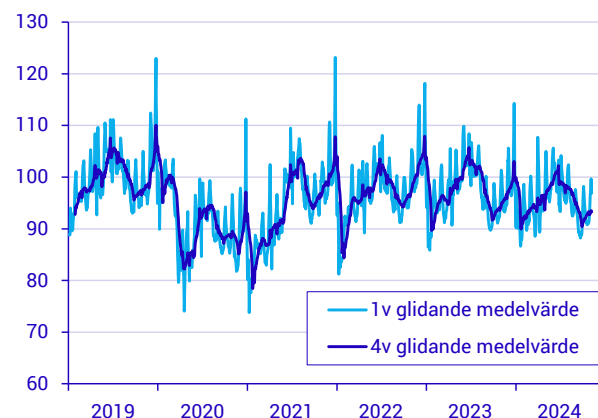
Efterfrågan på snabbare statistik har blivit allt större de senaste åren. Inte minst i samband med coronapandemin när statistiken inte tillräckligt snabbt kunde fånga de tvära kasten i ekonomin. Förhoppningen är att den veckovisa statistiken kan fylla detta tomrum genom att redovisa ett antal konjunkturindikatorer.

Den huvudsakliga konjunkturindikator som kommer att publiceras är den totala hushållskonsumtionen. Den kommer att redovisas

både mätt som nivå och som förändringstal i fasta och löpande priser. I följande diagram visas konsumtionsnivån i fasta priser. Vid publiceringen av denna artikel har enklare modeller för att skatta hushållens konsumtion av energi och boende använts än de som kommer att tillämpas då den veckovisa statistiken publiceras 2025. Diagrammet visar ett tydligt återkommande konsumtionsmönster över åren där konsumtionen är som allra störst runt julafton. Serien uppvisar även tydliga säsongmönster även om pandemin till viss del bröt det mönstret.

Konsumtionen är som störst veckorna innan jul

Hushållskonsumtion i fasta priser, glidande medelvärde per vecka och glidande medelvärde över fyra veckor, index 2019=100

Källa: Veckovisa statistiken över hushållens konsumtion (SCB)

Det som kanske är viktigare än nivån är utvecklingen av hushållskonsumtionen. Den årliga procentuella utvecklingen kommer främst publiceras som ett glidande medelvärde. När säsongrensning finns på plats kommer även jämförelser mot närliggande veckor göras.

Om veckostatistiken hade funnits redan 2020 hade pandemins effekter på den svenska ekonomin, och i synnerhet konsumtionen, kunnat analyserats med kort eftersläpning. Nedan kan vi se utvecklingen i fasta priser under 2020 när pandemin påverkade konsumtionen. Vecka 10 var konsumtionen fortfarande högre än samma vecka året innan. Därefter sjönk konsumtionen kraftigt flera veckor i rad. Årsutvecklingen var som lägst vecka 16. Från 2023 och framåt har årsutvecklingen varit negativ med något undantag och ännu kan man inte se någon tydlig vändning i konsumtionen (data fram till vecka 44 2024).

Den veckovisa statistiken hade snabbt kunnat visa på en vikande konjunktur under pandemin

Hushållskonsumtion i fasta priser, fyra veckors glidande medelvärde. Årsutveckling i procent (veckovis)

Källa: Veckovisa statistiken över hushållens konsumtion (SCB)

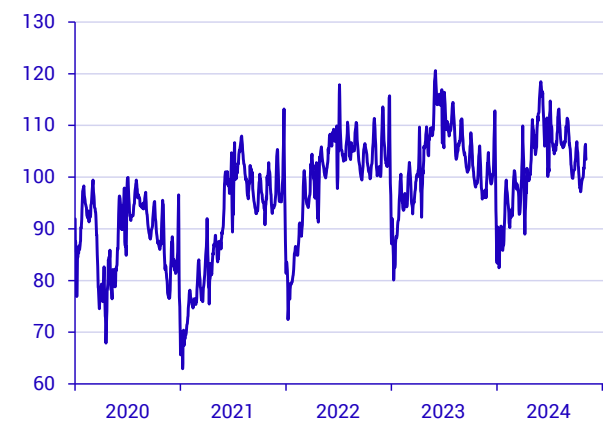
Den veckovisa indikatorn kan även redovisas enbart för den del av konsumtionen som bygger på transaktionsdata, där man exkluderar modellberäkningarna av boende, energi och bilkonsumtionen.

Lägst antal korttransaktioner runt årsskiftet

Utifrån transaktionsdata går det även att ta fram fler konjunkturindikatorer. Ett exempel är antalet korttransaktioner. I nedanstående diagram kan vi se ett index över antalet korttransaktioner per dag. De återkommande nedgångarna i antalet transaktioner sker efter julafton fram till i början av januari. Även här kan man se att antalet korttransaktioner minskade i pandemins inledning 2020.

Minst antal köp görs vid nyårsafton och i början av januari

Antal korttransaktioner, glidande medelvärde per vecka, index 2019=100

Källa: Veckovisa statistiken över hushållens konsumtion (SCB)

Statistiken ger möjlighet att studera enskilda dagar

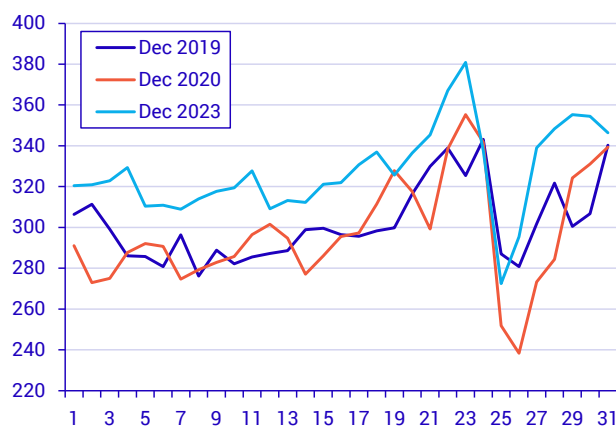
Eftersom transaktionsdata innehåller uppgifter om både konsumtionsvärde och antal transaktioner kan man även ta fram statistik över konsumtionen per transaktion. Den genomsnittliga transaktionen uppgick till cirka 300 kronor per dag under perioden 2019–2023, men har trendmässigt stigit, drivet av den allmänna prisuppgången. Genom att studera enskilda månader kan andra mönster urskiljas.

”Transaktionsdata visar att det genomsnittliga köpet i december var som lägst på julafton och juldagen”

Transaktionsdata för åren 2019, 2020 och 2023 visar att det genomsnittliga köpet i december var som lägst på julafton och juldagen respektive år om man tar hänsyn till att köpet sker dagen innan det dyker upp som en transaktion i kortstatistiken. År 2023 låg dock den genomsnittliga transaktionen på en högre nivå än tidigare år till följd av den höga inflationen.

Högre konsumtionsvärden i december 2023

Konsumtionsvärde per transaktion och dag i december respektive år, löpande priser i kronor

Källa: Veckovisa statistiken över hushållens konsumtion (SCB)

Nästa diagram visar det genomsnittliga transaktionsvärdet i juni 2023 jämfört med juni 2024. För att kunna jämföra åren har 2024 års data anpassats så att veckodagarna överensstämmer. Midsommarafton inföll den 24 juni 2023, men den 22 juni 2024. För att kunna jämföra konsumtionen på just midsommarafton har 2024 års dagsdata

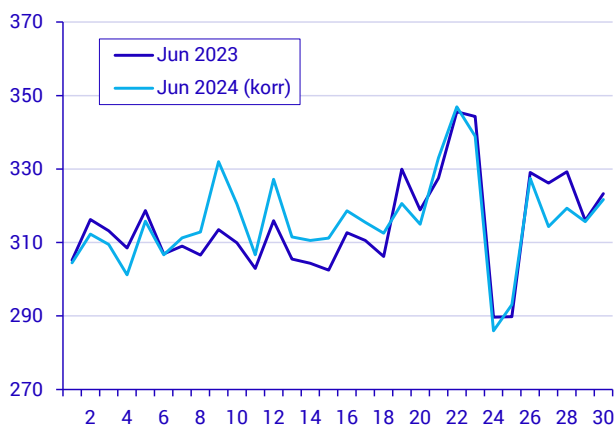
flyttats två dagar framåt. Man ser tydligt veckodagarnas betydelse för konsumtionen, då graferna efter justeringen följer varandra väldigt bra under hela månaden.

”Hushållen spenderade ungefär lika många kronor på midsommarhandlingen under 2023 och 2024”

Båda åren var det genomsnittliga transaktionsvärdet i juni som högst dagarna precis innan midsommarafton för att därefter sjunka till de lägsta nivåerna under midsommarhelgen. Hushållen spenderade också ungefär lika många kronor på midsommarhandlingen under de två åren. Det genomsnittliga konsumtionsvärdet per transaktion uppgick till knappt 350 kronor dagarna innan midsommarafton.

Kraftiga svängningar i konsumtionen runt midsommar

Konsumtionsvärde per transaktion och dag i juni respektive år, löpande priser i kronor. 2024 års dagsdata är framflyttat två dagar för att midsommarafton respektive år ska infalla vid samma tidpunkt

Källa: Veckovisa statistiken över hushållens konsumtion (SCB)

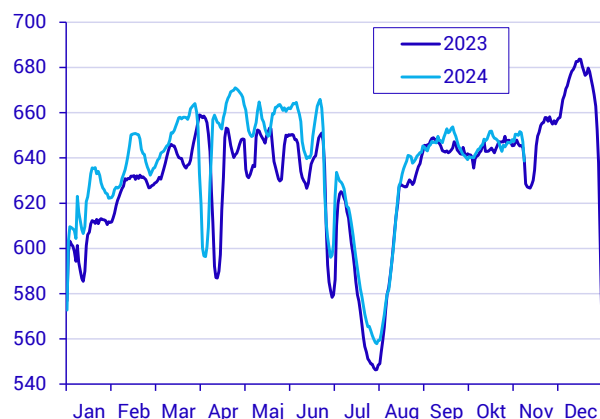
Veckostatistiken innehåller intressanta detaljer

Konsumtionsvärdet per transaktion går även att redovisa efter bransch. Om man dessutom har en tillräckligt detaljerad bransch kan konsumtionsvärdet per transaktion grovt sett även säga något om priset. Ett köp hos en frisör avser förmodligen oftast en klippning, men kan givetvis även innehålla andra tjänster eller köp av produkter.

En kund hos en frisör betalade under 2023 och 2024 i genomsnitt mellan 540 respektive 680 kronor per besök. Lägsta genomsnittliga transaktionsbeloppen var i slutet på juli båda åren.

Tydliga säsongmönster i konsumtionen av frisörtjänster

Konsumtionsvärde per transaktion och dag för frisörbesök, glidande medelvärde per vecka, löpande priser i kronor

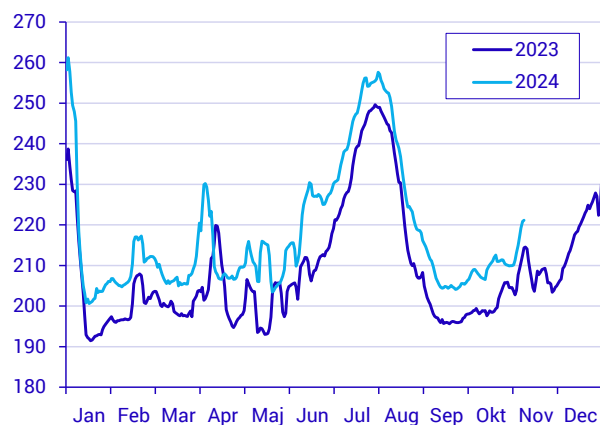
Källa: Veckovisa statistiken över hushållens konsumtion (SCB)

En annan intressant bransch är

restaurangbranschen. Restaurangbesökare betalar sedan 2023 i genomsnitt mellan 190 och 260 kronor per transaktion. Intressant att notera är att hushållen under sommarmånaderna i genomsnitt betalar lite mer, tvärt emot exemplet med frisörbesök. Det skulle kunna bero på att man kanske tar en extra öl eller kanske en kopp kaffe efter maten på sommaren.

Restaurangnotan störst på sommaren

Konsumtionsvärde per transaktion och dag för restaurangbesök, glidande medelvärde per vecka, löpande priser i kronor

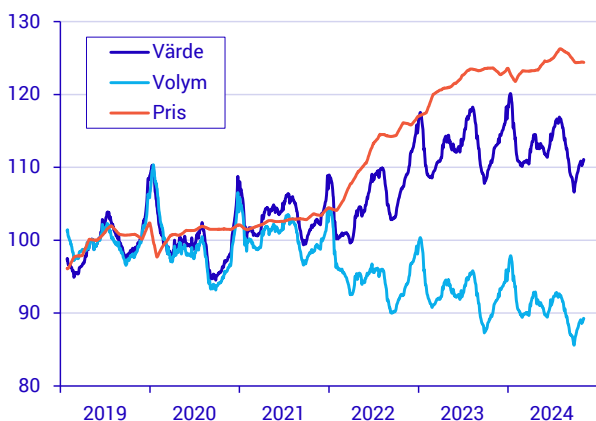
Källa: Veckovisa statistiken över hushållens konsumtion (SCB)

Fortsatt minskande konsumtionsvolym

Utifrån statistiken kan man även se värdet, volymen och priset per transaktion för den totala hushållskonsumtionen. I diagrammet kan man se att volymen på det genomsnittliga köpet trendmässigt minskade under höginflationsåren 2022 och 2023 samt att minskningen har fortsatt in i 2024. Att hushållen har dragit ner på sina inköp är en beteendeförändring som inte går att urskilja under de närmast föregående åren 2019 till 2021. Däremot har värdet per transaktion ökat från 2022 och framåt, till stor del drivet av prisuppgångarna under 2022 och 2023.

Konsumtionskassen har minskat under höginflationsåren

Total hushållskonsumtion per transaktion och dag, fyra veckors glidande medelvärde, index 2019=100

Källa: Veckovisa statistiken över hushållens konsumtion (SCB)

Genom att redovisa statistiken på bransch går det att bryta ner analysen på en mer detaljerad nivå. Totalt har SCB statistik fördelat på 64 branscher där majoriteten av hushållskonsumtionen återfinns inom detaljhandeln (SNI 47). I följande tabell presenteras en delmängd av branscherna.

”Den totala konsumtionen har minskat något under vecka 41–44 2024 jämfört med motsvarande period i fjol”

Den totala konsumtionen enligt transaktionsdata har minskat något under vecka 41–44 2024 jämfört med motsvarande period i fjol, mätt i löpande priser. Konsumtionen på bensinstationer har varit lägre än motsvarande veckor i fjol, vilket hänger samman

med de sjunkande bränslepriserna. Vidare går det att utläsa att resebyråerna haft det tufft under perioden.

Transaktionsdata ger detaljerad information om konsumtionen

Hushållens konsumtion enligt transaktionsdata uppdelat på bransch vecka 41–44 2024. Utveckling mot samma period föregående år samt branschens andel av total konsumtion enligt transaktionsdata, procent

	Löpande priser	Vikt*
Dagligvaruhandel	5	38
Sällanköpsvaruhandel	-4	24
Bensinstationer	-15	7
Transport	5	3
Restaurang	0	12
Researrangörer	-14	2
Kultur	1	1
Övrigt	-10	12
Total konsumtion (kortdata)	-1	100

Källa: Veckovisa statistiken över hushållens konsumtion (SCB)

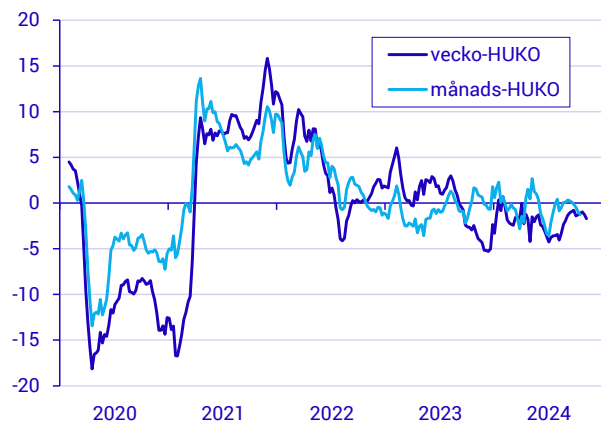
*Andel av konsumtionen 2023 enligt transaktionsdata

Liknande utveckling som månads-HUKO

När man tar fram statistik finns det flera kvalitetsdimensioner som man ska ta hänsyn till. Fördelen med veckostatistik är att den är högfrekvent och snabb. Däremot kan det medföra att man får göra avsteg i en annan kvalitetskomponent såsom tillförlitlighet. Tanken är att statistiken ska publiceras fem dagar efter referensveckans utgång, och att den ska vara en tidig indikation på vart konsumtionen är på väg, särskilt i tider av snabba förändringar. I nedanstående diagram har en jämförelse gjorts mot den månadsvisa hushållskonsumtionsindikatorn som här har fördelats ned på dag med hjälp av veckostatistiken. Korrelationen mellan utvecklingstalen i årstakt för de två indikatorerna ligger på 0,87. Notera även att utvecklingstalen enligt veckostatistiken varit lägre på senare tid än enligt månadsstatistiken.

Samstämmig utveckling mot månadsindikatorn

Hushållskonsumtionen enligt den månatliga konsumtionsindikatorn och den veckovisa statistiken i fasta priser, fyra veckors glidande medelvärde. Årsutveckling i procent (veckovis)

Källa: Omsättning inom tjänstesektorn och veckovisa statistiken över hushållens konsumtion (SCB)

Mer transaktionsdata ska samlas in

Projektet arbetar just nu intensivt för att öka antalet dataleverantörer. Huvudspåret har hittills varit att samla in data från kortinlösare och komplettera det med data från ett mindre antal andra betalningsaktörer. Erfarenheten från årsstatistiken, som också använder sig av transaktionsdata, är dock att det är en styrka för statistiken om man även har data från kortutgivarsidan då den kan användas i gransknings- och avstämningssyfte. Ambitionen är att samla in data från 4–5 kortutgivare.

Som nämndes tidigare täcker transaktionsdata endast cirka hälften av den ändamålsfördelade hushållskonsumtionen. För att kunna ersätta modellskattningarna för posterna boende, energi och personbilar behöver även data för fakturaköp fångas. Projektet arbetar för att på sikt även kunna inkludera en större del av dessa konsumtionstjänster med hjälp av transaktionsdata.

Kontaktpersoner: Thorsten Holzer 010- 479 58 42 och Daniel Lennartsson 010-479 64 29

Fakta om statistiken

Nationalräkenskaperna (NR)

NR är ett kontosystem som sammanfattar och beskriver vårt lands ekonomiska aktiviteter och utveckling. I nationalräkenskaperna beräknas bland annat bruttonationalprodukten (BNP), reala sektorräkenskaper och finansräkenskaper. Inom ramen för BNP ingår bland annat hushållskonsumtionen.

Ändamålsfördelad konsumtion

I den ändamålsfördelade konsumtionen ingår utlänningars konsumtion i Sverige men inte svenskers konsumtion i utlandet. I hushållens totala konsumtion i NR läggs svensk hushållskonsumtion utomlands till och utländska besökars konsumtion i Sverige dras ifrån den ändamålsfördelade konsumtionen.

Månatlig indikator över hushållens konsumtionsutgifter

SCB producerar varje månad statistik över hushållens konsumtion. Konsumtionsindikatorn bygger på indata från en rad olika källor. De viktigaste indatakällorna är SCB:s omsättningsstatistik, energistatistik, statistik över nybyggda lägenheter, konsumentprisindex, sortimentsundersökningen av detaljhandeln samt undersökningen Företagens ekonomi.

Omsättningsstatistiken täcker cirka 60 procent av den ändamålsfördelade konsumtionen. Volymindikatorer såsom energistatistik och nybyggda lägenheter används för att beräkna den privata konsumtionen av energi och boende. Konsumentprisindex används för att räkna om konsumtionen i löpande priser till fasta priser. Den månatliga konsumtionsindikatorn har som avsikt att spegla den ändamålsfördelade konsumtionen enligt NR.

Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI)

Standarden för svensk näringsgrensindelning, SNI, är främst en statistisk standard som används för att klassificera enheter som företag och arbetsställen efter deras ekonomiska aktiviteter (bransch). SNI är en viktig klassifikation för bland annat ekonomisk statistik. Den gör det möjligt att jämföra och analysera data både nationellt och internationellt samt över tid. Den kan också användas för administrativa ändamål.

Merchant category code (MCC)

MCC är en kategoriindelning av handlarna och som anges med ett fyrsiffrigt nummer. Detta nummer används för att klassificera ett företag efter de typer av varor eller tjänster som det tillhandahåller. Koderna specificeras av ISO 18245-standardern.

Tidigare artikel om korttransaktioner finns här: [Ny källa för hushållens konsumtion \(scb.se\)](#)

Internationell utblick

Stora budgetunderskott i USA

De amerikanska statsfinanserna har under lång tid gått med rejäla underskott. Stora skattesänkningar riskerar att öka underskotten ytterligare framöver.

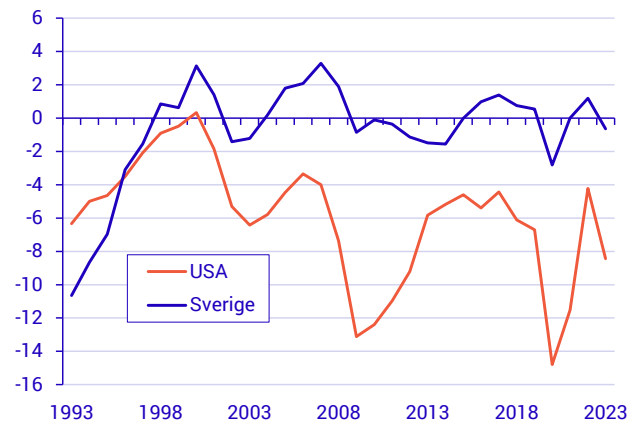
En av de viktigaste frågorna i det amerikanska presidentvalet handlade om ekonomin. Bland många väljare finns ett stort missnöje med utvecklingen under de senaste fyra åren. Det handlar framförallt om att den höga inflationen gjort så att hushållen har känt sig fattigare.

Tittar man på ekonomin i stort så har tillväxten i USA varit relativt stark medan det i princip varit obefintlig tillväxt i Sverige och i övriga Europa de senaste åren. Statsfinanserna i USA är däremot i sämre skick.

Långt ifrån balans i budgeten

Den amerikanska statsapparaten har under lång tid haft gigantiska budgetunderskott. Det innebär att de federala utgifterna varit betydligt större än inkomsterna. År 2023 låg underskottet på 8,4 procent av BNP. Sverige hade som jämförelse ett underskott i det offentliga finansiella sparandet på 0,6 procent av BNP. Ett av Trumps vallöften är kraftiga skattesänkningar. Infrias löftet kan det innebära att budgetunderskotten framöver blir ännu större i de amerikanska statsfinanserna om inte utgifterna minskas i motsvarande omfattning.

Större utgifter än inkomster i de amerikanska statsfinanserna
Offentliga sektorns finansiella sparande. Procent av BNP

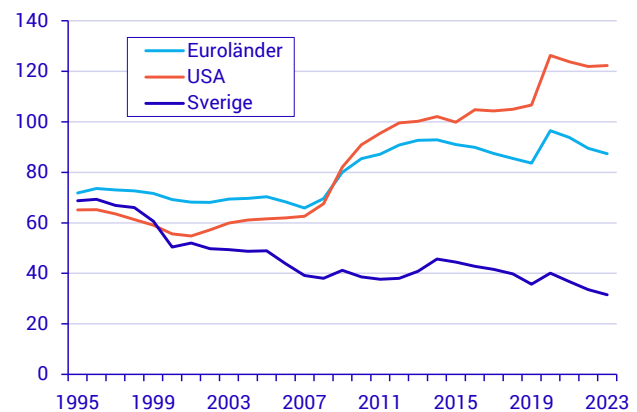

Källa: EU-kommissionen

Vid utgången av 2023 var den offentliga sektorns skuld drygt 122 procent av USA:s BNP. Som en jämförelse var den svenska skulden 32 procent och euroländernas var 87 procent av BNP. I mitten på 1990-talet var den offentliga skuldsättningen som andel av BNP lägre i USA än i såväl Sverige som euroländerna. Pandemin innebar att skuldsättningen steg rejält, men medan den sjunkit sedan dess i Europa har den legat kvar på ungefär samma nivå i USA.

Mycket hög offentlig skuldsättning i USA

Offentliga sektorns bruttoskuld. Andel i procent av BNP

Källa: Office of Management and Budget och Eurostat

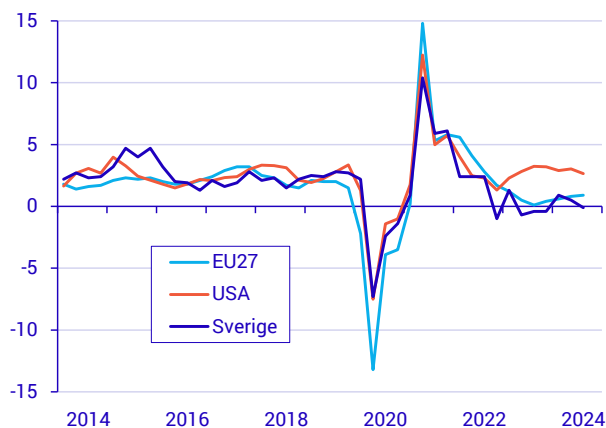
Den höga amerikanska skuldsättningen medför en hög finansieringskostnad. Statens ränteutgifter var under det senaste finansåret (september 2023 till september 2024) drygt 3 procent av BNP. Det var den högsta andelen sedan 1996.

Kontaktperson: Johannes Holmberg 010-479 45 11

Indikatorer för Sverige, EU och USA

BNP-tillväxten i USA fortsatt högre än i EU

BNP-tillväxt i procent jämfört med motsv. kvartal föregående år. För Sverige avser tredje kvartalet 2024 BNP-indikatorn

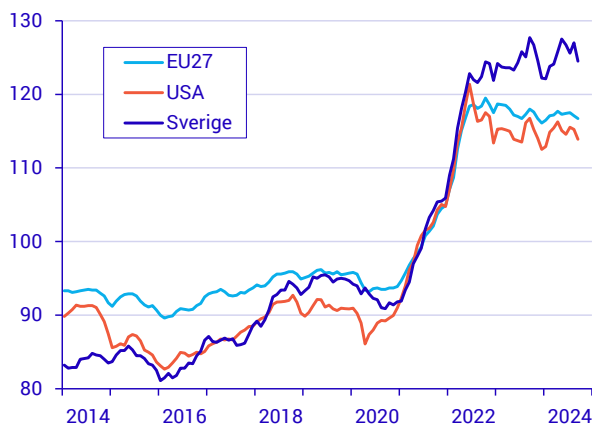

Källa: SCB, Eurostat och OECD

- Tillväxten i USA fortsatte att vara klart högre än i Sverige och EU även under tredje kvartalet.
- Enligt BNP-indikatorn var Sveriges BNP tredje kvartalet 2024 marginellt lägre än motsvarande kvartal i fjol efter två kvartal i rad med positiv tillväxt i årstakt.
- För EU visar preliminära siffror för tredje kvartalet en tillväxt på 0,9 procent i årstakt.

De svenska producentpriserna sjönk i september

Producentprisindex för industrin, index 2021=100

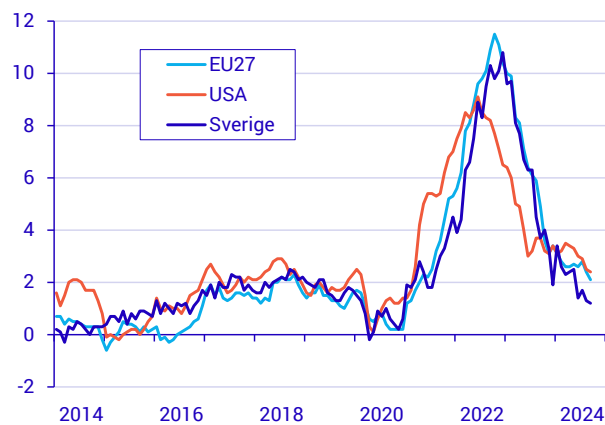

Källa: Eurostat och U.S. Bureau of Labour Statistics

- Producentpriserna i Sverige föll något i september men ligger högt över 2021 års nivå.
- USA:s och EU:s producentpriser har i princip rört sig sidledes de senaste två åren

Inflationen har sjunkit mer i Sverige än i EU och USA

HIKP för Sverige och EU27, KPI för USA, årsförändring i procent

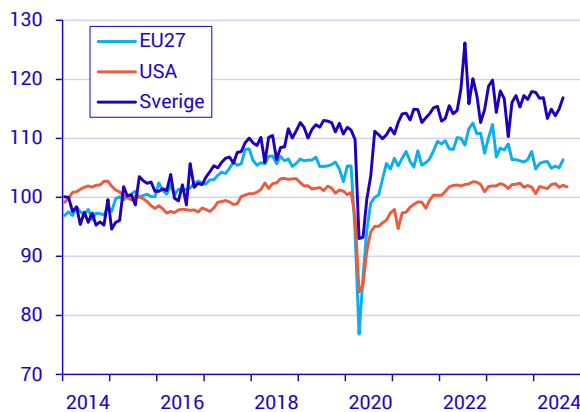

Källa: Eurostat och U.S. Bureau of Labour Statistics

- Den svenska inflationen fortsatte ned i september och låg på 1,2 procent enligt det internationella måttet HIKP.
- Även i EU och i USA är trenden nedåtgående men inflationen låg kvar över 2 procent i september.

Industriproduktionen fortsätter sidledes i USA

Industriproduktionsindex 2015=100, säsongrensat

Källa: OECD

- Den svenska industrin har svängt mycket upp och ner de senaste åren. I augusti steg produktionen efter några svagare månader.
- Även inom EU-länderna som helhet studsade produktionen upp i augusti. Trenden är dock fortsatt nedåtgående.
- Den amerikanska produktionen har gått sidledes i nästan tre år.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.

Bildkällor: Omslag - Akropot, iStock

Sidan 4 - Dilok Klaisataporn, iStock

Sidan 9 - urbazon, iStock

Sidan 16 - Comfreak, Pixabay

ISSN: 1653-3828 (Online)

URN:NBN:SE:SCB-2024-A28TI2411_pdf

Ansvarig utgivare: Petra Nilsson

Redaktion: Johannes Holmberg (redaktör)

Caroline Ahlstrand

Monica Andersson

Sanna Bennis

Jenny Lunneborg

Frida Olsson

Kontakta oss via e-post: ekstat@scb.se

Copyright: SCB. Citera gärna, men uppge källa

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se